

товариств під спільні інвестиційні і виробничі проекти. Зустрічаються і об'єднання типу картелів – угод між підприємствами при мінімальному рівні цін.

3. Варіант, обумовлений колишнім пасивним і утриманським станом підприємства або відсутністю можливості здійснення двох вищенаведених варіантів, – паразитування на державній власності: продаж сировини і матеріалів з резервних фондів підприємств, здавання під оренду приміщень і т. д.

4. Приватизація, що дозволяє вийти з-під контролю державних чиновників, придбання можливостей приймати гнучкі господарські рішення (позитивний аспект приватизації),

5. Малих підприємств, що об'єднуються в рамках акціонерного товариства.

6. Перепроектування виробничих і інших бізнес-процесів на основі нових методів менеджменту. Все більше популярним стає метод «реінжинірингу».

Фінансова стратегія, з одного боку, успадковує звички минулого, коли підприємства чинили тиск на уряд, прагнучи отримати поступки, пільги (наприклад, домагаючись пільгової ставки відсотка) при формуванні фінансових ресурсів. З іншого боку, робляться власні зусилля зі зміцнення фінансового становища. Керівники підприємств відчули, що жорсткі фінансові обмеження стають визначальними при ухваленні основних фінансових рішень.

Виробнича стратегія націлена в першу чергу на підтримку технічного рівня виробництва. Як відзначають фахівці, тут позначаються своєрідна «інженерна етика» і розуміння того, що зниження якості продукції в нинішніх умовах неприпустимо.

Кадрова стратегія передбачає збереження кваліфікованих фахівців і запобігання масових звільнень і спричинених ними соціальних хвилювань, які можуть вплинути на стійкість підприємства.

Богдан Звір

Дрогобицький механіко-технологічний коледж

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МЕНЕДЖМЕНТУ

Перехід України до ринку радикально змінив економічні відносини у галузях національної економіки, що спричинило необхідність підготовки фахівців нової формації. Радикально змінилися умови і цілі функціонування підприємств та інших суб'єктів економіки. З'явилося конкурентне середовище, прибуток став домінуючим показником діяльності, виникли вільні зовнішньоекономічні зв'язки галузей національної економіки. Всі ці радикальні зміни зажадали адаптації системи освіти до нових технологій і методів навчання при підготовці управлінських кадрів для принципово інших економічних відносин. У цих умовах у багатьох технічних вишах країни, поряд з технічними спеціальностями, почалася підготовка фахівців з управління, що володіють новими економічними знаннями і здатних забезпечити ефективне функціонування підприємств в ринкових умовах.

Розвиток вітчизняної науки і промисловості обов'язково має передбачати проведення змін технічної і технологічної освіти у вишах країни. Ця зміна має ґрунтуватися на парадигмі підготовки сучасного технічного фахівця в залежності від потреб економіки, екології, культури, суспільства сьогоdnішнього і завтрашнього дня. У фахівців технічного напрямку – випускників повинні бути сформовані компетентності в області проектування, розробки, експлуатації машин, апаратів, пристроїв і техніки різного призначення, які не поступаються кращим світовим зразкам, а, в кінцевому рахунку, і перевершують їх за технічними, економічними, екологічними і іншими показниками.

В сучасних умовах державні освітні стандарти вимагають, крім формування знань, умінь і практичного досвіду діяльності, розвитку у майбутніх фахівців діяльнісної складової особистості. Використовувана репродуктивна форма навчання передбачає проведення

освітнього процесу на основі використання традиційних знань, сприяє запам'ятовуванню шаблонних вмінь, формуванню алгоритмічних навичок. Одним з ефективних методів формування діяльнісних характеристик студента, як майбутнього фахівця, є вдосконалення дослідницьких навичок у викладачів. Виконання дослідницької роботи вимагає від викладачів ініціативної, творчої, діяльності з отриманням запланованого кінцевого результату. Реалізація дослідницької діяльності в навчальному процесі належить до професійного обов'язку викладача.

Постійне оновлення і вдосконалення технологічних процесів сучасних підприємств, націленість на впровадження інновацій у виробництво, вдосконалення інформаційно-комунікаційних процесів на підприємствах і постійний розвиток галузей – основні тенденції теперішнього часу, що відбиваються у вимогах до майбутніх спеціалістів. Крім цього, варто відзначити той факт, що умови функціонування сучасної національної економіки диктують нові вимоги до організації виробничих та технологічних процесів. Прагнення сучасних підприємств до підвищення ефективності роботи і якості продукції передбачає автоматизацію виробництва і впровадженню різних професійних програмних комплексів. Бурхливий розвиток комп'ютерних технологій і широкий спектр розробок для різних галузей у вигляді спеціалізованих програмних продуктів дозволяють створити оптимальну систему роботи будь-якого підприємства. Відповідно кадровий склад сучасних підприємств повинен бути компетентний у питаннях їх використання.

При організації професійної підготовки фахівців в сучасній вітчизняній педагогіці використовуються різні підходи: відомі і традиційні (системний, діяльнісний, особистісно-орієнтований, особистісно-діяльнісний та інші), нові (ситуаційний, контекстний, компетентнісний та інші) і їх поєднання.

Особливу цінність має компетентнісний підхід.

Застосування компетентнісного підходу в процесі підготовки фахівців обумовлено соціально-економічними потребами економіки нашої країни:

1. Необхідністю проектування національних моделей підготовки фахівців на основі наявних в Україні зобов'язань в рамках Болонського процесу.

2. В умовах невизначеності ринкової ситуації і зростаючої конкуренції фахівців на ринку праці затребуваним стає професійно мобільний, ініціативний фахівець, здатний до прийняття оптимальних рішень.

3. Переорієнтація галузевих організацій на диверсифікацію вимагає наявності у фахівця здібностей до навчання у професійній діяльності, що забезпечують його універсальність.

4. Наголос на кваліфікованих фахівців, освітні структури і якість підготовки яких призводить до необхідності створення системи професійної освіти, що включає професійні школи ступеневої освіти.

В умовах, що склалися одним з пріоритетних напрямків розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців технічних спеціальностей є створення принципово нового освітнього середовища, що відповідає всім вимогам сучасного навчання. Крім того, для реалізації даного рішення необхідні наступні основні умови: 1) тісний взаємозв'язок і співробітництво вузів з роботодавцями; 2) підвищення кваліфікації кадрового потенціалу професійно-освітніх установ у сфері ІКТ; 3) оснащення вузів сучасним навчально-виробничим, комп'ютерним обладнанням та програмним забезпеченням; 4) створення умов для академічної мобільності студентів і викладачів вишів за допомогою використання сучасних ІКТ; 5) участь у професійному освітньому процесі фахівців реального сектора економіки.

Для професійного виконання своїх обов'язків, менеджери-інженери повинні мати творче мислення і займатися інноваційною діяльністю. Участь в наукових конференціях стимулює інженерів, і дозволяє їм розвиватися і здійснювати обмін інформацією в різних перспективних галузях науки і техніки. Важливим фактором у формуванні майбутніх інженерів є науково-технічні товариства на базі університетів. Вони дають змогу формувати у студентів творче мислення, тренувати навички та вміння в інноваційній діяльності та

готувати їх до вирішення складних технічних завдань у майбутній професійній діяльності.

Сьогодні питання розвитку і вдосконалення системи інженерно-технічної освіти в нашій країні надзвичайно актуальні. Явища і процеси, що відбуваються в Україні, свідчать про кризу стану вищої технічної освіти. До основних причин виникнення цієї кризи можна віднести наступне: престижність гуманітарної і економічної освіти; низький рівень взаємозв'язку вузів і виробничих структур; невідповідність матеріально-технічної бази інженерно-технічних вузів рівню сучасних технологій; недостатнє використання інформаційно-комунікаційних технологій в процесі навчання студентів; зниження чисельності викладачів, здатних підготувати фахівця-менеджера; відсутність необхідних умов для підготовки фахівців технічного профілю; відсутність ефективної системи оцінки якості професійної підготовки майбутніх фахівців та інші. Для сучасного інженерно-технічної освіти характерною є невідповідність номенклатури наданих освітніх послуг і вимог до якості та змісту освіти з боку ринку праці, що призводить до незатребуваності випускників вузів на ринку праці. Для забезпечення наступності інженерного ремесла і розвитку інженерно-технічної освіти необхідні нові рішення існуючих проблем. Сьогодні державою прийнятий ряд напрямків щодо розвитку інженерно-технічної освіти, і системи підтримки інженерних кадрів в нашій країні.

Таким чином, компетентнісний підхід виступає умовою формування майбутньої професійної компетентності фахівця. Сформовані професійні компетенції є надбудою над базовою технічною підготовкою (відбувається процес або розвитку вже сформованих компетенцій, або формування нових, раніше невідомих компетенцій). На сучасному етапі розвитку економіки нашої країни до підготовки бізнес-фахівця висувуються вимоги, які передбачають її двоїсту спрямованість: він не тільки повинен бути фахівцем в технічній сфері (розробка і практична реалізація інновацій), але й організатором бізнесу (просування інновацій). Виховуючи майбутнього фахівця у вищому навчальному закладі, необхідно заздалегідь орієнтувати навчальний процес на розвиток професійної творчості як сферу, в якій майбутній фахівець і після закінчення вишу буде продовжувати проявляти свою пошукову активність, тим самим забезпечуючи собі творчий режим життя. Тому найважливішим завданням навчального закладу є створення відповідних умов для розвитку творчого потенціалу особистості.

Микола Зось-Кіор

Полтавський національний технічний університет ім. Юрія Кондратюка

ПРОГНОЗНИЙ РЕЙТИНГ ВПЛИВІВ ПОКАЗНИКІВ НА ОЦІНКУ ІНТЕГРАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Для прогнозування зміни значення інтегральної ефективності управління земельними ресурсами з використанням запропонованого методичного підходу використано комп'ютерну програму, що з урахуванням взаємовпливів дає можливість розрахувати прогнозний рейтинг впливів показників на оцінку інтегральної ефективності управління земельними ресурсами.

Один із варіантів такого прогнозу представлено у табл. 1. Із-поміж 15 найбільш впливових показників 9 – екологічних, 4 – економічних, 2 – соціальних.